

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. maaliskuuta 2020
(OR. en)

6458/20

SAN 67
IPCR 10
PROCIV 14
COCON 7
RELEX 174

ILMOITUS

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Neuvoston 6. maaliskuuta 2020 pidettävän istunnon (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) valmistelu Covid-19 – <i>Keskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan tämän ilmoituksen liitteessä puheenjohtajavaltion laatima tausta-asiakirja. Asiakirjassa on taustatietoa työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston (TSTK) istunnossa 6. maaliskuuta 2020 käytävää keskustelua varten sekä kysymyksiä keskustelun tueksi.

Neuvosto (TSTK) 6. maaliskuuta 2020**Covid-19*****Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja***

Hubein maakunnassa Kiinassa sijaitsevasta Wuhanin kaupungista saatiin joulukuun 2019 lopulla ensimmäiset tiedot covid-19-sairaustapauksista. Epidemia on levinnyt nopeasti Kiinan muihin osiin ja useisiin muihin maihin.

EU:n ensimmäiset covid-19-tapaukset tunnistettiin 24. tammikuuta 2020. Tämän johdosta puheenjohtajavaltio järjesti neuvostossa puheenjohtajan tukiryhmän ylimääräisen kokouksen 27. tammikuuta 2020.

Puheenjohtajavaltio Kroatia päätti 28. tammikuuta 2020 aktivoida EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) tietojenvaihtotilan. IPCR on EU:n kehys, jolla koordinoidaan monialaisia kriisitoimia korkeimmalla poliittisella tasolla. Siihen osallistuvat puheenjohtajavaltio, komissio, EUH, asiaankuuluvat virastot, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan kabinetti sekä asiantuntijoita jäsenvaltioista ja asiaankuuluvista kansainvälisistä järjestöistä. IPCR:n tietojenvaihto tapahtuu erityisellä verkkoalustalla, joka sisältää yhteisen tilannetietoisuuden ja -analyysin tukivoimavaran (ISAA) raportteja, tilannekarttoja ja sidosryhmien kannanottoja.

Samana päivänä komission puheenjohtaja aktivoi kriisinkoordinointijärjestelmän (ARGUS) toisen vaiheen, ja Ranska pyysi unionin pelastuspalvelumekanismilta apua konsultituen tarjoamista varten EU-kansalaisten tuomiseksi kotiin Wuhanista. Myös Tanska aktivoi unionin pelastuspalvelumekanismiin kansalaistensa tuomiseksi kotiin Wuhanista 9. helmikuuta. Lisäksi myös Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta aktivoivat pelastuspalvelumekanismiin, mikä mahdollisti EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten palauttamisen 21. helmikuuta Diamond Princess -risteilyalukselta Japanin Yokohamasta. Yhteensä 515 EU-kansalaisen tuominen takaisin Eurooppaan yhteisrahoitettiin unionin talousarviosta unionin pelastuspalvelumekanismiin välityksellä.

Covid-19-epidemian torjuntatarkoituksessa jotkin jäsenvaltiot ovat lisäksi käyttäneet pelastuspalvelumekanismia kolmansille maille tarkoitettujen hätälääkintätarvikkeiden koordinointiin ja yhteisrahoitukseen sekä lisälääkintätarvikkeiden tarpeistaan ilmoittamiseen.

WHO julisti 30. tammikuuta 2020 covid-19-epidemian kansainväliseksi kansanterveysuhaksi. Se kehotti kaikkia maita valmistautumaan viruksen leviämisen torjuntaan, mukaan lukien aktiivinen seuranta, varhainen havaitseminen, eristäminen ja sairaustapausten hallinta, kontaktien jäljittäminen ja leviämisen ehkäiseminen.

EU:ssa terveysturvakomitea¹ koordinoi yhdessä komission kanssa riski- ja kriisiviestintää ja jäsenvaltioiden reagointia rajat ylittäviin vakaviin terveysuhkiin. Terveysturvakomitea on 2. maaliskuuta 2020 mennessä kutsuttu covid-19-epidemian johdosta koolle kymmenen kertaa.

Puheenjohtajavaltio kutsui 7. helmikuuta 2020 koolle korkean tason videokonferenssin, jossa jäsenvaltioilla sekä komission ja Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskuksen (ECDC) edustajilla oli tilaisuus tarkastella tilannetta ja keskustella covid-19-epidemiaan liittyvistä kansanterveyden kannalta tärkeistä kysymyksistä. Jäsenvaltiot vaihtoivat tietoja toteutetuista toimista. Lisäksi ne jakoivat ja vertailivat kokemuksia kansanterveysuhkiin reagoimista koskevien kansallisten järjestelmien aktivoinnista. Keskustelusta ilmeni, että kansallisten järjestelmien aktivointiaste vaihteli kunkin jäsenvaltion epidemiologisen tilanteen mukaan.

Puheenjohtajavaltio Kroatia kutsui 13. helmikuuta 2020 koolle TSTK-neuvoston ylimääräisen istunnon, jossa terveysministerit keskustelivat toteutetuista toimista ja keinoista ja mahdollisuuksista soveltaa koordinoitua toimintamallia kansanterveyden suojelemiseksi EU:ssa. Ministerit pohtivat myös kolmansien maiden odottamattomien tilanteiden vaikutuksia lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden saatavuuteen EU:ssa ja olivat yhtä mieltä siitä, että tilannetta on analysoitava kattavasti.

¹ Perustettu valtioiden rajat ylittävistä vakavista terveysuhkista annetulla päätöksellä N:o 1082/2013/EU.

Kyseisessä istunnossa neuvosto antoi covid-19:stä päätelmät², joissa se ilmaisi tyytyväisyytensä siihen, että EU vastaa tehokkaasti covid-19-epidemian aiheuttamiin haasteisiin, ja kehotti jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet yhteistyön tehostamiseksi. Ministerit kehottivat lisäksi komissiota tutkimaan tapoja helpottaa henkilönsuojainten saatavuutta jäsenvaltioissa ja arvioimaan maailmanlaajuisten terveysuhkien vaikutuksia lääkkeiden saatavuuteen EU:ssa sekä toimitusketjujen varmuuteen.

Italiassa kirjattujen covid-19-tapausten määrä on kasvanut merkittävästi 21. helmikuuta 2020 lähtien, ja muutkin jäsenvaltiot ovat alkaneet rekisteröidä lisää sellaisia tapauksia, jotka viittaavat siihen, että tauti leviää nyt EU:n sisällä eikä ole enää rajoittunut 'tuontitapauksiin'. Lisäksi covid-19 on viimeisten kymmenen päivän aikana johtanut kuolemantapauksiin EU:ssa.

Covid-19:n aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimista huolimatta tähän uudentyyppiseen tartuntatautiin liittyy edelleen merkittäviä epävarmuustekijöitä. Se, että monissa jäsenvaltioissa selvästi suurin osa tapauksista johtuu samassa maassa tapahtuneista tartunnoista merkitsee sitä, että keinot taudin torjumiseksi ovat nyt muuttumassa. Koska covid-19-infektion epidemiologinen tilanne pahenee, on tarpeen pohtia edelleen, miten rajoittamis- ja ehkäisytoimenpiteet saadaan mahdollisimman tehokkaiksi, sekä arvioida valmiustasoa ja EU:n tasolla koordinoitujen toimien tarvetta.

Edellä esitetyn mukaisesti puheenjohtajavaltio on päättänyt siirtyä IPCR-järjestelyjen täysimittaiseen aktivointiin ja kutsua 6. maaliskuuta 2020 koolle toisen ylimääräisen TSTK-neuvoston, jossa terveysministereillä on tilaisuus arvioida nykytilannetta ja jo toteutettuja toimenpiteitä löytääkseen parhaan toimintamallin, jolla vastataan koordinoitusti covid-19:n nykyiseen leviämiseen EU:ssa.

Puheenjohtajavaltio on laatinut keskustelun jäsentämiseksi kysymyksiä, joihin jäsenvaltioiden valtuuskuntia pyydetään vastaamaan ylimääräisessä neuvoston istunnossa.

² EUVL C 57, 20.2.2020, s. 4–7.

KYSYMYKSIÄ KESKUSTELUN JÄSENTÄMISEKSI:

- 1) Miten arvioitte EU:n tason nykyisiä mekanismeja ottaen huomioon haasteet, joita covid-19:n leviäminen Euroopassa aiheuttaa? Pystyttekö ehdottamaan lisätoimia viestinnän ja tietojenvaihdon parantamiseksi edelleen?
- 2) Kun otetaan huomioon covid-19:n nykyinen leviämismuhti EU:ssa, miten arvioisitte maassanne tällä hetkellä käytössä olevien toimenpiteiden tehokkuutta? Jos epidemiologinen tilanne heikkenee lisää, aiotteko vähentää panostustanne ennaltaehkäisy- ja varautumistoimenpiteisiin voidaksenne keskittyä taudin hoitoon?
- 3) Katsotteko, että komission jo toteuttamat toimenpiteet auttavat jäsenvaltioita riittävästi, jos covid-19:n leviäminen toteutetuista toimenpiteistä huolimatta jatkuu? Pystyttekö ehdottamaan muita toimia, joista olisi hyötyä maanne auttamisessa tällaisessa tilanteessa?
